

STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA MARTIN

**SPRÁVA
Z LABORATÓRNEHO CVIČENIA**

PREDMET: Elektrotechnické merania - cvičenia
TÉMA: Meranie na preklápacích obvodoch
ZADANIE ÚLOH: Vo vnútri merania

MENO:	TRIEDA:	
DÁTUM CVIČENIA:	ŠK.ROK:	SKUPINA:
DÁTUM ODOVZDANIA:	HODNOTENIE:	

Úlohy:

1. Podľa schémy zapojte astabilný preklápací obvod.
2. Dvojkanálovým osciloskopom postupne zosnímajte priebehy napätí na kolektoroch a bázach tranzistorov VT_1 a VT_2 .
3. Vypočítajte teoretickú hodnotu periódy výstupného signálu T_p .
4. Zistite závislosť frekvencie výstupného signálu na časovej konštante $\tau = R.C$.
5. Podľa schémy zapojte monostabilný preklápací obvod.
6. Vypočítajte teoretickú hodnotu šírky výstupného impulzu T_I .
7. Zistite závislosť šírky výstupného impulzu na časovej konštante $\tau = R.C$.
8. Úlohu číslo 4 a 7 vyjadrite graficky v logaritmických súradniciach.

Rozbor:

PO – je elektronický obvod s niekoľkými stabilnými alebo nestabilnými stavmi, medzi ktorými sa dokáže (na základe zmeny elektrickej veličiny na niektorom vstupe alebo vnútornej spätnej väzby) prepínať – preklápať. Skladá sa z niekoľkých tranzistorov, logických hradíel, alebo iných aktívnych článkov.

Preklápacie obvody majú v elektronike široké využitie ako generátory impulzov, oscilátory, statické pamäte, oneskorovače, časovače, čítače, deliče kmitočtu a podobne. Na preklápacích sú založené – sekvenčné digitálne obvody, tvoriace základ digitálnych počítačov.

Bistabilný klopny obvod (ako pamäťový člen) môže uchovať jeden bit dvojkového čísla. V číslicovej technike je potrebné uchovať dvojkové číslo s väčším počtom bitov. Na to je vhodné využiť väčšieho počtu bistabilných klopnych obvodov. Tieto obvody však musia byť vhodne organizované tak, aby nebolo možné dvojkové číslo pohodlne vkladať a vyberať z obvodu. Najčastejšie sa používajú klopny obvody JK, prípadne RST a klopny obvody D riadené členom hodinového impulzu.

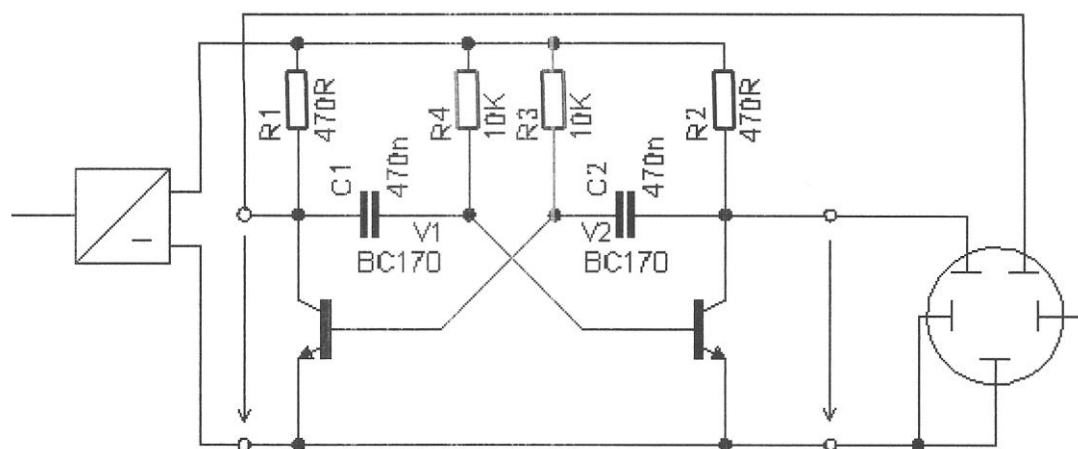
Výpočty:

$$T_p = \ln 2 (\tau_1 + \tau_2) = (\tau_1 + \tau_2) \cdot \ln 2$$

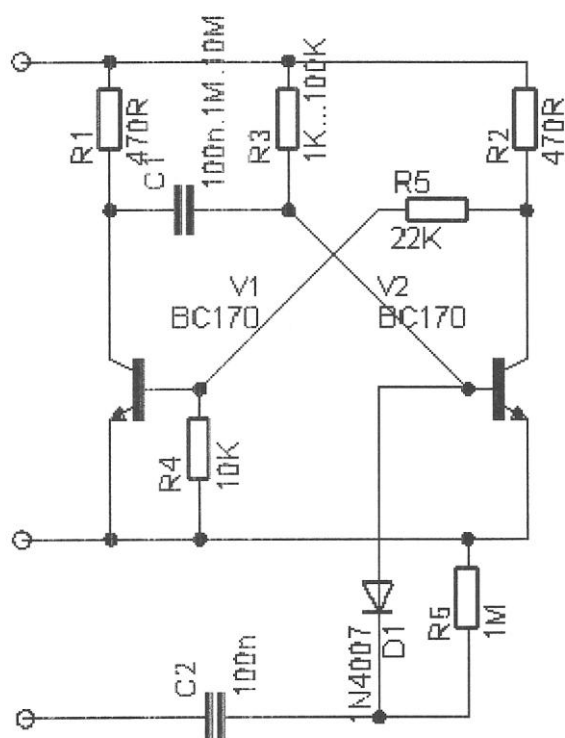
$$T_I = \tau \cdot \ln 2$$

Schémy:

Astabilný preklápací obvod

Bistabilný preklápací obvod

Tabuľky:

Tabuľky k úlohe č. 4:

$$R = R_3 = R_4 = 10 \text{ k}\Omega$$

C1 = C2	10 nF	100 nF	0,47μF	1μF	10μF
T = R*C (ms)					
T_{pt} (ms)					
T_{pn} (ms)					
f (Hz)					

$$R = R_3 = R_4 = 4,7 \text{ k}\Omega$$

C1 = C2	10 nF	100 nF	0,47μF	1μF	10μF
T = R*C (ms)					
T_{pt} (ms)					
T_{pn} (ms)					
f (Hz)					

$$R = R_3 = R_4 = 22 \text{ k}\Omega$$

C1 = C2	10 nF	100 nF	0,47μF	1μF	10μF
T = R*C (ms)					
T_{pt} (ms)					
T_{pn} (ms)					
f (Hz)					

Tabuľky k úlohe č. 7:

$$C_1 = 100 \text{ nF}$$

R3 (kΩ)	1	1,5	2,2	4,7	10	15	22	33	47	100
T (ms)										
T_{it} (ms)										
T_{in} (ms)										

$$C_1 = 1 \text{ }\mu\text{F}$$

R3 (kΩ)	1	1,5	2,2	4,7	10	15	22	33	47	100
T (ms)										
T_{it} (ms)										
T_{in} (ms)										

$$C_1 = 10 \text{ }\mu\text{F}$$

R3 (kΩ)	1	1,5	2,2	4,7	10	15	22	33	47	100
T (ms)										
T_{it} (ms)										
T_{in} (ms)										

Priebehy na obrazovkách osciloskopu:

Grafy:

Záver: